

(१४) यदुक्तं सूत्रकारेण । ‘दधिक्राव्णे अकारिषमिति सर्वाः सुरभिमतीमृचमन्ततो जपित्वेति’ । तदिदं विधत्ते । “अप वा एतेभ्यः प्राणाः क्रामन्ति । ये यज्ञेऽपूतं वदन्ति । दधिक्राव्णे अकारिषमिति सुरभिमतीमृचं वदन्ति । प्राणा वै सुरभयः । प्राणानेवात्मन्दधते । नैभ्यः प्राणा अपक्रामन्ति” इति । ‘यज्ञे’ यागप्रयोगमध्ये, ‘ये’ मनुष्याः, ‘अपूतं’ अपवित्रं ग्राम्योक्तिरूपं, ‘वदन्ति’ । ‘एतेभ्यः’ जनेभ्यः, ‘प्राणाः अपक्रामन्ति’ । अतः तन्निवारणार्थं सर्वा अपि ‘सुरभिमती’, ब्रूयुः । सुरभि नो मुखाकरदित्येवं सुरभिशब्दो यस्यामृच्यस्ति सेयं सुरभिमती प्राणानां सुरभिगन्धवत् प्रियत्वात्तन्मन्त्रपाठेन ‘प्राणान्’, आत्मनि सम्पादयन्ति । तत ‘एभ्यः’ स्त्री-जनेभ्यः, ‘प्राणा नापक्रामन्ति’ ॥

(१५) यदुक्तं सूत्रकारेण । ‘आपोहिष्टोयाभिर्मार्जयित्वेति’ । तदिदं विधत्ते । “आपोहिष्टामयोभुव इत्यङ्गिर्मार्जयन्ते । आपो वै सर्वा देवताः । देवाताभिरेवात्मानं पवयन्ते” इति । देवतादिजगदुत्पत्तेः प्राक् तत्कारणत्वेनापः समान्नाताः । ‘आपो वा इदमासंत्सलिलमेवेति’ । अतः कारणत्वात् सर्व-देवतारूपाः ‘आपः’, ततः अवरूपाभिर्देवताभिरेवात्मानं शोधयन्ति ॥

इति सप्तमोऽनुवाकः ।